№ 82

KURYER LITEWSKI

w WILNIE w PIĄTEK DNIA 11 PAZDZIERNIKA V. S. 1818 ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

— *Wilno* —

Dnia 29 przeszłego miesiąca września, odbyło się roczne publiczne posiedzenie Towarzystwa Dobroczynności, w domu tegoż Towarzystwa, w wielkiey sali, w obecności JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora, Generała piechoty i wielu ord. kaw., *Rzymskiego Korsakowa*, Biskupow, świeckiego i zakonnego duchowieństwa, Marszałków Guberskiego i powiatowych, Dam, urzędników woyskowych i cywilnych, oraz licznie zgromadzoney publiczności. Zagaił posiedzenie mową, Prezydent pierwszego Wydziału Towarzystwa, JO. Xiążę, *Michał Ogiński*, Tayny Sowietnik, Senator Państwa i kawaler orderow: wymieniając w niey o pomocach jakie Towarzystwo od czasu ostatniego publicznego posiedzenia dla ubogich i nieszczęśliwych przyniosło: o urządzeniu wewnętrznem domu Tawarzystwa: przedsięwziętych środkach ciągłego jego polepszania, tak we względzie żywienia i opatrywania ubogich, jako też dawania im pomocy lekarskiey, przy staraniu Prezydenta 3go Wydziału: oświadczył podziękowanie, JW. Litewskiemu Wojennemu Gubernatorowi, za ciągłe wspieranie usiłowań Towarzystwa, równie też podziękowanie Damom, których staraniom ubodzy znaczną część rocznych dochodow swoich są winni. Zakończył zagajenie złożeniem hołdu nieograniczoney wdzięczności, błogosławionemu od wszystkich ludów, nayłaskawiey nam panującemu, Nayjaśnieyszemu CESARZOWI, przy którego opiece i darach dom schronieniu ubogich poświęcony, coraz skutecznieyszą nieszczęśliwym przynosi pomoc. Potém Sekretarz Towarzystwa Ignacy Jundziłł, czytał zdanie sprawy z czynności roku przeszłego 1817 w treści następney. — W roku tym przychod Towarzystwa ze wszelkich źródeł był rubli srebrnych 18,859 kopiejek 81¾, rozchod zaś r. sr. 15,121 kop. 3½ — Z jakowey summy Towarzystwo utrzymywało w domu swoim ubogich od 320 do 400 osob. Wsparcia w gotowych pieniądzach do miasta rozdało dla osob 120. Udzielano ciągle chléb dla ubogich z miasta, w liczbie osob od 62 do 219 — Oprócz tego, powiększono mury domu Towarzystwa; ukończono nowych sal trzy, wymurowano piwnicę i dwópiętrowy szpichlerz; a co się tycze dalszych czynności, do ustaw dawnych dodano nowe artykuły, jakich postępy zakładu tego wymagały. Liczbę opiekunów oddziałowych, których jest obowiązkiem examinować należycie ubogich, o wsparcie do Towarzystwa udających się, powiększono do dwónastu, i przepisano im instrukcyą. — Szkoła sierot w domu Towarzystwa pod szczególną bacznością jednego z członków, lepiey urządzoną została, w niey dzieci przy nauce czytania, pisania i rachunkow, sposobią się do rzemiosł — Powiększono rękodzielnie domowe; oprócz fabryki płótna i sukna dawniey założoney, poczęto robić watę, kapelusze i ślosarskie roboty, pod dozorem osobnego z trzech członków złożonego Komitetu. W tymże roku Wydział trzeci, trudniący się leczeniem ubogich chorych, zasilony został ofiarą PP. Aptekarzy Wileńskich, którzy corocznie obowiązali się dostarczać bezpłatnie lekarstw za rubli srebrnych 225. Ogulne zaś fundusze Towarzystwa, zwiększone zostały przybyciem nowych członków opłacających roczne zapisane ofiary, jakiemi są: JWW. Litewski Wojenny Gubernator *Rzymski Korsaków*, Metropolita Rzymskich w Rossyi kościołow Arcy-Biskup Mohilewski, Administrator Biskupstwa Wileńskiego i Prezydent Towarzystwa *Stanisław Siestrzeńcewicz Bohusz*, JO. Xiążę Namiestnik N. Króla Jmci Pruskiego w W. X. Poznańskiém *Radziwiłł*, Wileński Wice-Gubernator Hrabia *Plater Zyberg*, Jeneralny Litewskich Poczt Dyrektor Ak. Radca Stanu *Bucharski*, Jenerał woysk Ross. *Lassy*, Hrabia *Narcyz Olizar*, i Marszałek Trocki *Strawiński*.

Po zdaniu sprawy z roku przeszłego, tenże Sekretarz odczytał, krótki wykład teraźnieyszego stanu domu Towarzystwa, w którym 400 mieści się ubogich osób, starców, sierot i zupełną niemocą złożonych, oprócz chléb pobierających z miasta i wsparcia w gotowych pieniądzach; wzmienił o postępach do jakich doszedł miłosierny zakład; o nowych pożytecznych wewnętrznych jego urządzeniach; o uzyskaniu zaległych funduszow, i dalszych tegorocznych czynnościach, mających bydź przedmiotem publicznego posiedzenia, po ukończeniu idącego roku. Naostatek rozdane zostały drukowane rachunki kassy Towarzystwa z roku przeszłego.

KRÓLESTWO POLSKIE.

z Warszawy. d. 13 Października.

JO. Xiążę Namiestnik Królewski wyjechał z tey stolicy dnia 11 b. m. na czas krótki w kaliskie.

Pora roku jesienna w tym roku, jest u nas dotychczas bardzo piękna. Ciągle prawie panuje pogoda i ciepło, a dnia 10 b. m. około godziny 9tey z wieczora mieliśmy tu grzmoty i błyskawice.

PRUSSY.

(*z gaz. berl.*) *Akwizgran, dnia 1 października.* Wczora odbyła się pierwsza konferencya ministeryalna u Xięcia Kanclerza stanu *Hardenberg*.

O przyjeździe i pierwszych dniach pobytu Wysokich Monarchów, umieszczamy tu jeszcze niektóre szczegóły. Król Jmć przybył (d. 27) po południu o godzinie 4tey, siedział w otwartym pojeździe z Xięciem *Karolem*, wysiadł w hotelu ostermańskim, i ukazał się po kilkakroć zgromadzoney przed domem ciżbie ludu. Wieczorem dana była opera *Tankred*.

Dnia 28 przed południem, Król Jmć raczył oglądać, leżący o pół mili od miasta wieyski dóm, *Rah* zwany, przeznaczony dla N. Cesarza Rossyyskiego, i oświadczył szczególne zadowolenie swoje z urządzenia tego domu. O zbliżaniu się Cesarza *Franciszka* (d. 28 po południu) uwiadomiły znaki telegraficzne, a o zbliżaniu się Cesarza *Alexandra* sygnały ogniowe. Król wyjeżdżał na spotkanie obu Monarchów do *Haren*, wioski o pół mili ztąd odległey. — W hotelu Cesarza *Alexandra*, którego WW. urzędnicy otaczali, złożyli N. Panu hołd wszyscy ministrowie, jenerałowie, władze cywilne i woyskowe, rząd, duchowieństwo etc. (zasługuje na wspomnienie, że więcey 20 W. urzędników różnych orderów, nayświetnieysze mundury; naywiększa okazałość pojazdow etc. piękną tę chwilę jeszcze wspanialszą i ciekawszą czyniły) — Wieczorem wiele domow i gmachow publicznych było gustownie oświeconych; między innemi ratusz i sztucznie oświecone wschody. Nadewszystko odznaczał się dom głównego pocztamtu. Na balkonie na ciemném dnie jaśniały przepysznym ogniem słowa: *Omne trinum perfectum.* Na domie wikaryatu umieszczony był następujący napis liczbowy: *aVgVsta ConCorDIa prInCIpVM*

(Wspaniałe zjednoczenie Monarchów.) — Na teatrze grano sztukę pod tytułem: *Arzeley*.

Dnia 29 przed południem była na rynku wielka parada woyskowa, na którey Monarchowie nie znaydowali się. Około południa odwiedzał Cesarz *Alexander* Króla, i pojechał z nim do Cesarza *Franciszka*, który wkrótce potém był nawzajem z odwiedzinami. Obadway Cesarze byli na obiedzie u Króla. Wieczorem wystawiony był na teatrze *Jan z Paryża*. Król ukazał się w loży swojey z Xięciem *Karolem*, na początku drugiego aktu.

Dnia 30 pojechał N. Cesarz *Alexander* do *Spaa*, i oczekiwany jest dzisia napowrót. Cesarz *Franciszek* i Król z Xięciem *Karolem* udali się do kościoła katedralnego, i oglądali znaydujące się w nim relikwie.

Następney niedzieli, dnia 4 października, w dzień imienin N. Cesarza *Franciszka*, będzie w katedrze wielka msza muzykalna, na którey Monarchowie znaydować się będą; po tey wielka parada woyskowa, którą także obecnością swoją zaszczycą. Potém wielki obiad u Króla Jmci. Po południu wzniesie się Pani *Reichard* na balonie; wieczorem daje miasto wielki bal, który Monarchowie już przyjęli; na *Loysbergu* sztuczne ognie, a całe miasto oświecone.

Akwizgran, dnia 3 października. Dnia 1 t. m. N. Cesarz *Alexander* powrócił z podróży swojey ze *Spaa*.

Wczoray był u N. Cesarza *Franciszka* wielki obiad, na którym się znaydowali Wysocy Monarchowie. Ministrowie zaproszeni byli na ten obiad.

Przed południem, za bramą mastrichtską, o pół mili drogi od miasta, w obecności NN. Monarchów, odbyły się wielkie obroty znaydujących się tu woysk.

Wysocy Monarchowie, przy piękney pogodzie oglądają ciągle, incognito, osobliwości miasta i jego okolic. Dnia 30 września, Cesarze *Alexander* i *Franciszek*, incognito, w sukniach cywilnych, weszli na górę *Loysberg*, zkąd przedziwny stawi się widok na rozciągające się na bogatey równinie miasto cesarskie. — Monarchowie zatrzymali się nieco u podnoża wzniesioney na tey górze piramidy. (Ta była wystawiona dnia 22 czerwca 1807, z rozkazu *Napoleona*, na pamiątkę przyłączenia prowincyy nadreńskich, co wyrażają różne napisy na trzech stronach tey piramidy. Dnia 2 kwietnia 1814 zwalono tę piramidę z wierzchołka góry; przy tém zwaleniu nadpsuło się wiele kamieni kwadratowych, z tego powodu, gdy przy powtórnem jey wystawieniu rogi kamieni łamane bydź musiały, zginął piękny kształt czworościanu. Na stronie wschodniey, dawnieyszy napis, *à Napoleon le Grand premier Empereur des Français et Roi d'Italie*, ustąpił wyrazom: „Pomnik gallikańskiey przemocy niegdyś poświęcony, razem z tyranem zwalony 11 kwietnia MDCCCXIV, na nowo wystawiony umiejętności i dzielności Niemców, w dniu uroczystego hołdu pruskich krajów nadreńskich XV maja MDCCCXV."

W tuteyszym kościele katedralnym zdarzyła się czuła scena, gdy Cesarz *Franciszek* z naszym Królem, ten przybytek koronacyyny przodków swoich (d. 30) odwiedzał. Obeyrzeli już byli wielkie i mnieysze relikwie, krzesło cesarskie i inne osobliwości, i zatrzymali się, w głębokiém rozmyślaniu, nad grobem *Karola Wielkiego*, gdy dziekan kapituły *), podeszłego wieku starzec ze srebrzystym włosem, wsparty na swoim przewodniku, zbliżył się do Monarchów. Uściskał nogi Cesarza *Franciszka*, i zalany łzami zapytał: "Poznajeszże jeszcze N. Panie, mnie starego? Ja to, przywiozłszy insygnija do *Frankfortu*, czytałem Ci rotę przysięgi; teyże łaski dozwolił mi Bóg już podczas koronacyi Nayjaśnieyszego przodka twego, ś. p. Cesarza *Leopolda*." Cesarz podniosł go łaskawie, oświadczył, iż dobrze go sobie przypomina; posadził go, i rozmawiał przez niejaki czas ze starcem, który wyrzekł z głębokiém uczuciem: "Wesoło teraz wstąpię do grobu, albowiem oczy moje widziały pomazańca Bozkiego!". Cesarz klęczał przed ołtarzem, gdy oglądał relikwije, i odprawił krótką modlitwę. Król przyjął go przy grobowcu *Karola Wielkiego*; mieysce do tego nie mogło bydź szczęśliwiey i sentymentalniey wybrane. W wyższym kościele oglądali obadway Monarchowie krzesło, na którém *Karol Wielki*, 186 lat w grobie, w całey szacie cesarskiey siedział; krzesła tego używali Cesarze w czasie swoich koronacyy.

*) X. *Cordoll*, starszy i dziekan kapituły, który znaydował się na dwóch koronacyach cesarskich w *Frankforcie*, a tém samém dwa złote łańcuchy otrzymał, z których na wieczną pamięć kielich ulać kazał.

Dnia 1 po południu oglądał Król kościół Augustyanow i panorama bitwy pod *Waterloo*; a d. 2 t. m. przed obiadem, w towarzystwie Xięcia *Wittgenstein*, ratusz, gdzie N. Pan zatrzymał się przez niejaki czas w sali, w którey pokóy w roku 1748 zawarty został. — Cesarz *Franciszek* odwiedził także d. 2, incognito, zródła tuteyszych wod ciepłych i t. d.

Wstępne konferencye ministeryalne, na których znaydował się także przybyły Xiążę *Metternich*, odbywały się wczora i zawczora u Xięcia Kanclerza *Hardenberga*. — Właściwe prace kongressu rozpoczną się, po uroczystych ceremonijach jutrzeyszego dnia, w poniedziałek d. 5 t. miesiąca.

Niepodobna jest opisać, z jakiém uniesieniem mieszkańcy tuteysi, Króla i obudwóch Cesarzow uczcić pragną. Od rana aż do późney nocy zgromadza się przed hotelami Monarchow ciżba ludzi; i towarzyszy za nimi, gdziekolwiek się udają.

Głoszą tu powszechnie, że trzey Monarchowie przedsięwezmą czterodniową podróż do granic francuzkich, i że obecni będą na wielkiey rewii woyska zaymującego.

Dnia 30 września grano na teatrze *Kapelmistrza z Wenecyi*, d. 1 t. m. *Jana Finlandzkiego*. Oczekiwane tu są, Pani *Gervais* do oper, a Pani *Catalani* do koncertow; mąż ostatniey już tu przybył.

Ukazało się tu wyszczególnienie świty trzech Monarchow, i urzędowie ogłoszone zostało. Orszak N. Cesarza Rossyyskiego składa się z 35 osob, między któremi są: Xiążę *Wołkoński*, Jenerał adjutant, *Uwarow*, Xiążę *Menżykow*, *Ożarowski*, *Czerniszew*, *Lewaszew*, Xiążę *Trubeckoy*, Hrabia *Szuwałow*, Baron *Jomini*, jenerał adjutant; Półkownicy *Danilewski* i *Sołomka*, Adjutanci; Baron *Wylie*, lekarz bokowy; Hrabia *Nesselrode* i Hrabia *Capo d'Istria*, Sekretarze Stanu; Hrabia *Stackelberg* i *Gołowkin* rzeczywiści radcy tayni; Hrabia *Potocki* rzeczywisty Szambelan etc.

Lista orszaku Cesarza Austryackiego zawiera 53 osoby, między któremi się znaydują: Hrabia *Wrbna*, W. Podkomorzy. Baron *Duca*, Jenerał artylleryi; F. M. L. *Kutschera*, jenerał adjutant; Hrabia *Attems*, Szambellan; Baron *Stift*, pierwszy lekarz bokowy; *Varady*, tayny sekretarz gabinetowy; *Schoppe*, pierwszy kapelan nadworny; Kawaler *Cuckelberghe*, vice-kontroler nadworny etc. — Należących do austryackiego ministeryum spraw zagranicznych i wymienionych na liście osob jest 11, a mianowicie: Xiążę *Metternich*, Radzcy dworu *Wacke*, Hr. *Mercy*, Hr. *Spiegel*, v. *Floret* i t. d.

Orszak Króla Pruskiego składa się z 64 osob, między któremi: Xiążę *Karol* Pruski, trzeci syn Króla Jmci; Jenerał major *Menu*, guwerner Królewica Jmci; Xiążę *Sayn-Wittgenstein*, W. Szambellan; doktor *Wiebel*, bokowy lekarz królewski; Jenerał porucznik *Knesebeck*, jenerał adjutant; jenerał major *Witzleben* radzca referencyyny; bokowi adjutanci *Brauchitsch*, Hr. *Kanitz*, *Bojanowski*, *Małachowski*; *Albrecht*, tayny radzca gabinetowy; *Dunker*, tayny sekretarz gabinetowy; *Pfitzer*, pocztmistrz podróżny. — Xiążę *Hardenberg*, Kanclerz stanu i prezydent rady stanu; z nim rzeczywisty tayny radzca legacyyny *Jordan* i rzeczywisty tayny naczelny radzca skarbu *Rother*; *Eichhorn*, tayny radzca legacyyny; — Jenerał porucznik *Boyen*, minister woyny; *Richter* rzeczy. tay. radzca wojenny. — Baron *Ingerleben*, jeneralny prezydent w W. Xięztwie dolnego Renu; jenerał porucznik *Haacke*, jenerał dowodzący nad *Renem*, Jenerał porucznik *Müffling*.

Xiążę *Wellington* ma 13 adjutantow i woyskowych; Lord *Castlereagh* ma przy sobie 18 osob, a Xiążę *Richelieu* 11.

Niemcy.

N. Cesarzowa Jeymość Rossyyska, Panująca, d. 1 października, przejeżdżała przez *Bambergę*. Obiad mia-

ła w *Buns* u Xiążęcia *Wilhelma* Bawarskiego, a w *Wincheim* przenocowawszy, 2go przybyła do *Wircburga*, a na 3ci do *Frankfortu*.

Z pewnością ma bydź wiadomo, że W. Xiążę *Heski* ogłosi wkrótce projekt konstytucyi, w którey dokładnie mają bydź zabezpieczone prawa wolności, w podaniu z dnia 24 sierp. objęte, jakoto: 1) prawo zezwolenia i uregulowania podatkow. 2) Prawo zezwolenia na wprowadzenie nowych praw krajowych. 3) Prawo spólney baczności nad mieyscem dochodow podatkowych na powszechne potrzeby kraju. 4) Prawo zanoszenia skargi, mianowicie, w zdarzeniu przedayności urzędnikow i nadużyć wszelkiego rodzaju.

Doktor *Bucholtz* z *Lubeki*, który w roku 1815 na kongressie wiedeńskim praw narodu hebrayskiego bronił przeciw Niemcom, d. 27 wrześ. jechał przez *Bremę* do *Akwisgranu*. — Mówią, iż żydom frankfortskim pozwolone zostały wszystkie prawa obywatelskie, z wyjątkiem politycznych. (Pewnie jednak nic ostatecznego w tey rzeczy nie postanowiono.)

Dwa półki z korpusu *Frimonta* mają stanąć załogą w *Moguncyi*, a będące teraz w tém mieście półki powrócą do *Austryi*.

Po dziesięcioletniém odmawianiu, nakoniec katolikom *dwóch-mostow* pozwolił Król Bawarski zamek Xiążęcy obrócić na kościoł katolicki.

P. *Malchus* złożył także urząd kuratora uniwersytetu tubingeńskiego, ale ciągle jescze zatrzymuje znakomity urząd prezydenta kontroli.

W Wielkém Xięztwie badeńskiém dyrektoryum okręgu *Kinzig*, surowie zabroniło mięszania wina roku 1817go z winem roku 1818go.

Podług drukowanego wykazu majątek cały dobroczynnych zakładow w *Nurnberg*, jest wartości 4,214,668 złotych.

Rastadt, *Ulm* i *Germersheim* mają bydź zamienione na twierdze związkowe.

W *Getyndze* utworzyło się towarzystwo biblijne, fillalne towarzystwa hanowerskiego: wszyscy dziekani i professorowie uniwersytetu bez wyjątku są na jego czele.

Taż gazeta berlińska z *Badeńskiego* pod dniem 30 września zawiera: Od kilku dni stan zdrowia W. Xiążęcia znowu się pogorszył, i podróż do południowey *Francyi* odłożoną bydź musiała. Dalsze oddalenie się od mieysca teraznieyszego pobytu, w zamku *Favorite*, w blizkości *Baden*, mogłoby szkodliwe mieć skutki. Przytém troski rządowe nieźmiernie go przywalają. Wielki Xiążę polega na słuszności swey sprawy, na przywiązaniu ludu, na pomocy wiernych sąsiadów i spółstanow, a mianowicie na wdaniu się mocarstw sprzymierzonych.

Rozumieją, że spory terrytoryalne w głównych rzeczach przez Monarchow w *Akwisgranie* załatwione będą, a dalsze układy odeszlą się do seymu związkowego w *Frankforcie*.

Jeżeli Xiążę wyjedzie w podróż do *Montpellier*, zapewne w nieobecności jego kierunek rządu będzie trzymał stryy jego, margrabia *Ludwik*.

Xiążę *Cumberland* z małżonką swoją przez *Kassel* do *Berlina* przejechał.

Hiszpanija.

Korrespondent hamburski zawiera z *Londynu* pod 2 października: „W *Madrycie* niespodzianie zaszła wielka odmiana w ministeryum. Prywatne listy donoszą z *Madrytu* pod 16 września, że hiszpańscy ministrowie mianowicie, Don *Pizarro*, pierwszy minister, Don *Garay*, minister skarbu, i Don *Figaroa*, minister marynarki, w nocy z 14go na 15ty, w łóżku aresztowani, i do *Walencyi*, *Saragossy* i *Andaluzyi* wysłani zostali. Margrabia *Casa-Yruin* radca stanu *Himas* i jenerał-porucznik *Cisnerys*, mieysca swe odzyskali. Niewiadomo przyczyn takiey niełaski spadłey na ministrow. Królowa zaszczycała ich szczególnieyszą ufnością. Nowi ministrowie wiele znaczą u Króla, a minister sprawiedliwości i minister woyskowy są dlań poświęconymi.

W liście prywatnym przypisują zrzucenie pierwszego ministra, *Pizarro*, za predylekcyą do *Ameryki* i .... Ostatnia uroczystość, na ktorey się on z małżonką swoją znaydował, był festyn wyprawiony przez posła rossyyskiego w dzień ś. *Alexandra*. Żona nowego ministra pierwszego, *Casa-Yruin*, jest Amerykanka. Był on dawnioy sekretarzem poselstwa w *Londynie* pod margrabią *Del Campo*, a potém posłem w *Ameryce* i *Brezylii*. W pierwszey konstytucyyney rejencyi był on mianowany pierwszym ministrem, czego jednak nie przyjął, i był wreście radcą stanu Króla Jmci Hiszpanii. Nowy minister skarbu był naygorliwszym ze spółpracowników *Garaya*, a nowy minister marynarki jeden z ostatnich vice-Królów *Buenos-Ayres*, a potém dowódzcą marynarki w *Kadyxie*, jest to oficer wysokiey znakomitości w swey sztuce.

Miarkując po charakterach, nowy gabinet składających, należy się spodziewać wcale stanowiących środkow we wszystkich gałęziach. Nie ma w *Hiszpanii* człowieka z mocnieyszym charakterem stałości, jak jest margrabia *Casa-Yruin*, i żadnego lepiey znającego obraz stanu prowincyy hiszpańskich. Pewna, że nie momentalnie on na swojém mieyscu zostawać będzie, jeżeli środki, które podaje, za niedostateczne uznane nie będą.

Gazeta *the Times* porównywa zaszłą teraz odmianę w *Madrycie*, z odmianami, które się przez samo poruszenie ręki w kalcidoskopie robią. Zostaje oczekiwać: jakie wrażenie uczynią te odmiany w *Akwisgranie*.

Daley w teyże gazecie z *Madrytu* pod 16 września: „wszyscy tu zdumieni zostali nad gwałtowną odmianą, która przeszley nocy zaszła w ministeryum naszém. Mówią, że nasi ministrowie *ad interim* tylko są mianowani. Król dzisia, jak zwyczaynie, znaydował się na paradzie. W *Madrycie* żadne zadziwienie dłużey nad 12 godzin nie trwa.“

List prywatny z *Paryża* pod 28 września zawiera: przeszley nocy przybył od posła naszego z *Madrytu*, Xiążęcia *Montmorency*, wysłany goniec, który niespodziewaną przywiozł wiadomość o nagłey odmianie w hiszpańskiém ministeryum. Papiery odprawionych ministrow zostały zapieczętowane. Zostali oni pod mocną strażą ze stolicy wywiezieni. Żona kawalera *Pizarro*, która w ósmym miesiącu ciąży znaydowała się, otrzymała pozwolenie towarzyszenia swemu mężowi. Ale to zasmucenie, w jakiém ona jest pogrążona, osłabiło ją niezmiernie, i we dworze jednéḿ, o kilka mil od *Madrytu*, do łóżka się położyć musiała. W czasie tym, kiedy goniec z tym listem wyjeżdżał, w *Madrycie* wielkie wrażenie i przelęknienie panowały. Mówiono o spisku odkrytym: temu jednak nie wierzą. Z niecierpliwością oczekujemy nowych doniesień o późnieyszych następstwach, jakie za sobą pociągnąć mogła, ta odmiana w ministeryum.

Anglia.

Londyn dnia 2 października. Stan zdrowia Królowey tak się poprawił, iż jest nadzieja, że przy pomocy dobrey organizacyi i sztuki lekarskiey niebezpieczeństwo na znaczny czas jeszcze oddalone zostało.

Rossyyski ambassador przy dworze tuteyszym Hrabia *Liewen*, wyjechał do *Akwisgranu*.

W woysku naszém ma nastąpić nowe wielkie zmnieyszenie.

Malarz kawaler *Lawrence*, na rozkaz Xięcia Rejenta do *Akwisgranu* wyjechał. Ma on tam malować wizerunki osób, które się znaydowały na bitwie pod *Waterloo*, a mające zdobić salę *Waterloo* w *Carltonhouse*.

Francya.

(*Z gaz. berl.*) *Paryż d. 28 września.* Król zupełnie powrócił do zdrowia, i pracuje z ministrami.

Wyszło urządzenie Królewskie, zwołujące na 20 października zgromadzenia obiercze drugiego porządku, i te z których departamentow liczba deputowanych nie jest zupełna. W szczególności zaś wezwano 20 departamentow do wyboru 55 deputowanych.

W gazecie *Publiciste* jest umieszczony artykuł, w któ-

)1(

rym między innemi jest wyrażono: „Zjazd akwisgrański zaprząta umysły; a Francya zupełnie jest spokoyna: jey nadzieje są spełnione: żadna moc niemoże tego wywrócić. Francya wewnątrz tylko siebie ma do czynienia. etc. A jedna z gazet zadaje sobie pytanie: Dlaczego Monarchowie zjeżdżają się do Akwisgranu? i sama sobie odpowiada: „Dla tego, że lepiey jest porozumiewać się przez rozmowę ustną, aniżeli przez pismo.“

Monnier w dzień ś. *Ludwika* otrzymał uwolnienie od więzienia na całe życie, na które był zkazany; i z rozkazu Królewskiego jedzie do *Senegalu*, gdzie tey wolności używać będzie.

(*z Kor. hamb.*) *Paryż d. 29 września.* Jeżeli zdrowie pozwoli, Król nasz sam pojedzie może do *Akwisgranu*, gdyż postanowiono, że Monarchowie sprzymierzeni spólnie z Jego Król. Mością nad wewnętrznym stanem *Francyi* naradzać się mają. — Ciągle mówią, że Monarchowie na krótki czas do *Paryża* zjadą.

Xiążę *Feltre*, dawnieyszy minister woyskowy, chory jest na wodną puchlinę.

Do *Akwisgranu* miał także przybydź sprawujący interessa independentow południowo-amerykańskich.

Dla wychodzców francuzkich, którzy pod jenerałem *Lallemand* osadę w prowincyi *Texas* zakładają, w *Paryżu* zbiera się subskrypcya. Znajomy *Felix Desportes* dał 300 fr.

Z *Bourgogne* przyszło już do *Paryża* 3000 oxeftow nowego wina.

W okolicach *Etampes* znaleziono wiele skieletow rynocerosowych.

Xiążę Raguzy, marszałek *Marmont* od 1go października zmieni Xięcia *Reggio*, marszałka *Oudinot*, w pełnieniu służby jeneralnego majora.

Mówią, iż rząd angielski, zrobił już przygotowania, dla zabrania na okręty w *Calais* i *Boulogne* kontyngensu, 22,000 ludzi wynoszącego.

Poseł Rossyyski, Hrabia *Pozzo-di-Borgo* wyjechał ztąd do *Akwisgranu*.

Arcy-Xiężna *Marya Ludwika* miała około 200,000 fr. dochodu w wielkiey xięzdze. Zapis takowy upadł przez prawo 1815 roku; ale teraz mówią, że na skutek układow z ministrem austryackim Baronem *St. Vincent*, znowu na imie Arcy Xiężny wznowiony został.

Włochy.

Król neapolitański pisał do Papieża list z oświadczeniem przyjaźni, i w końcu oświadcza, że w ostatnich dniach października do *Rzymu* przybędzie.

Jeneralny Konsul Porty w *Genui*, P. *Cazzairi*, robi układ pokoju między deyem trypolitańskim, a różnemi rządami włoskiemi.

Hrabini *St. Leu* ciągle mieszka w blizkości *Liworny*. Hrabia jey małżonek, opuścił ją, i na mocy umowy, obódwóch synów wziął z sobą.

W *Messynie* przez telegrafy odebrano wiadomość o nowém trzęsieniu ziemi w *Palermie*, i posłano morzem do *Liworny*.

Ameryka.

(*z korr. hamb.*) Jenerał *Lallemand*, którego kolonija znacznie już przez wychodzców z *Europy* pomnożoną została, ciągle się zatrudnia utwierdzeniem warowniami granic tey osady.

Podług ostatnich wiadomości z *Hayti*, Król *Henryk* objeżdża swóy kray wewnątrz, w celu przedsięwzięcia potrzebnych popraw i wzniesienia warowni. Woyska jego odciągnęły od Port-au-Prince.

Gazeta charlestowińska zapewnia, że półkownik *M'Donald* z 11 oficerami angielskiemi, którzy u powstańców wenezuelskich służbę przyjąć chcieli, nad *Oronoco* oddział woysk króleskich spotkali, i zupełnie zbili.

W *Washingtonie* tego lata więcey 150 nowych domow stanęło.

Marynarka amerykańska, oprócz wielkiey liczby małych statkow wojennych, ma teraz trzy okręty linijowe 74 działowe, *Franklin*, *Independent* i *Washington*; 10 wielkich fregat 32 i 50 działowych. Na warsztatach są 4 okręty linijowe 74 działowe i 6 fregat.

Wyspa ś. Heleny.

Piszą z Londynu pod 2 października: „Kardynał *Consalvi* uwiadomił ministeryum angielskie, iż się Papież zgadza, na posłanie dla *Napoleona* duchownego katolickiego. Przyjęto i postanowiono żądać, ażeby się duchowny ten poddał urządzeniom na wyspie będącym, i żeby się zobowiązał przynaymniey przez pięć lat tam zostawać.

Na wyspie ś. *Heleny*, z przyczyny podsuwających się okrętow amerykańskich, ścisleysze środki ostróżności przedsięwzięto.

Wiadomości rozmaite.

Król Saski doktora *Bohmer*, który mu przysłał exemplarz swego dzieła: „*Cesarz Fryderyk III, projekt Wielkiey Karty* (magna charta) *dla Niemiec*, udarował wielkim medalem złotym z napisem: *Virtuti et ingenio*.

Król Wirtemberski, wyrokiem z dnia 23go września, ordery *złotego orła* i *obywatelskiey zasługi*, połączył w jeden order *wirtemberskiey korony*, który dzieli się na 3 klassy: wielkiego krzyża, kommandorów i kawalerów; będą nadto złote i srebrne medale obywatelskiey zasługi. Członkowie cywilni przez otrzymanie tego orderu nabywają osobistego ślachectwa. Synowie królescy otrzymują ten order w roku 7mym, inni Xiążęta w roku 14tym. Dotychczasowy order woyskowey zasługi z niejakiemi odmianami utwierdzony został.

Pisma publiczne namieniają o mogącém nastąpić ożenieniu się Xiążęcia Następcy Pruskiego z Xiężniczką pewnego dawnego domu niemieckiego, który dla wielu już tronow wydał Monarchinie.

Las Casas do *Frankfortu* przybył.

Do niepewnych należy pogłosek, że skutkiem kongressu akwisgrańskiego, wielki pewny Monarcha, cesarzem *Niemiec północnych* ogłoszony zostanie, albo, że Cesarzowi *Franciszkowi* korona niemiecka ofiarowaną będzie.

Pewien szarlatan, który leczył i wiele ludzi oszukiwał, a nikomu nie pomógł, d. 30 września wystawiony był na hańbę publiczną przed ratuszem berlińskim, i prócz tego osądzony został na kilka lat do domu poprawy.

Szczepienie krowiey ospy w Indyach wschodnich.

(*z gazet berlińskich*).

Szanowny *J. A. Dubois*, missyonarz w prowincyi *Myzorze*, autor opisania fizycznego i moralnego charakteru mieszkańców Indyy wschodnich, daje następującą wiadomość o tamecznem szczepieniu krowiey ospy. W roku 1802 wprowadzoną została do Indyy wschodnich i dzielnie przez rząd wspieraną była. Jednakże krajowcy z początku zaraz okazali mocny wstręt od niey, z następujących pobudek: 1) przez wrodzoną nienawiść wszelkiey nowości; 2) rozeszła się pogłoska, że Anglicy chcą wypiętnować każdemu krajowcowi znak, który ich później do służby wojenney obowiązywać będzie, jeśli jest chłopcem, a dziewczyna będzie nałożnicą; 3) Hindowie uważali oddawna ospę jako zesłanie pochodzące od bogini, imieniem *Mahry-Urama*; owszem, wierzyli nawet, że ospa jest rzeczywistém wcieleniem się bogini tey w osobie chorującey na ospę. Ztąd szukali zjednać sobie darami i ofiarami przychylność tey bogini; umarł chory i nie płakali po nim krewni, ażeby bogini większą ich klęską nie dotknęła. Ze trzech tych przyczyn wakcynacya z początku tylko między Chrześciany wprowadzoną została — Doktor *Alex. Anderson*, naczelny chirurg w *Myzorze*, nakłonił, za zezwoleniem rządu w *Madras* Pana *Dubois* do wykorzenienia tych trzech przesądow w krajowcach. Z pomocą wielu Indyanow chrześcian i kilku tłómaczow, objechał on prowincyą. Z początku miał do pokonywania wiele trudności, a naybardziey nieumiejętność niektórych szczepiących, którzy fałszywą materyą za wakcynę uważali. Razem jednak zmienił się wstręt, gdy się jawnie okazały zbawienne skutki wakcyny. Wtedyto zaczęli krajowcy wierzyć, że bogini *Mahry-Urama* używa za narzędzie swoje szczepiących, ażeby się czcicielom swoim w sposobie łagodnieyszym i bezpiecznieyszym udzielać mogła, a pod tą nową postacią czcili ją z podwojoną gorliwością. P. *Dubois* zapewnia, że z pomocnikami swymi zaszczepił ospę prawie 100,000 osobom, i dodaje, że nie słyszał, ani o żadnym przypadku śmierci, ani też o żadnym przypadku powtórney w szczepionych naturalney ospy. Załączone do dzieła jego tablice, podają ściśle liczbę 98,785 osob wakcynowanych.

Wolno Drukować. Ignacy Reszka Komit. Cens. Czł. — w Wilnie w Drukarni Redakcyi pism peryodycznych.

DODATEK

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 82.

Wilno dnia 11 Października 1818 roku.

Dalszy ciąg opisania posiedzenia Towarzystwa Rossyyskiego Bibliynego.

(*Obacz Numer* 80.)

Licząc od nastania Towarzystwa Bibliynego w Rossyi, to jest od pięciu lat cały jego dochod wynosił 971,618 rubli i 25 kop. Wydatki zaś ogólne dochodziły 833,354 ruble i 4 kop. Wyprzedano 59,852 exemplarze Pisma Sgo od epoki zawiązania Towarzystwa, rozdano zaś bez pieniędzy 68,933 exemplarzy. — Komitety oddziałow użyły na potrzeby swoje 55,000 exemplarzów.

I tak więcey stu dwudziestu tysięcy exemplarzow xiąg Słowa Bożego przeszło róźnemi drogami do rąk pragnących tego duchownego pokarmu. Xięgi takowe w 28 językach wychodzą z oyczyzny naszey.

Od początku towarzystwa do roku teraznieyszego, 59 edycyy ukazało się na świat; a liczba exemplarzow w 21 językach przechodzi 270,600.

Teraz znowu xięgi Pisma Sgo za staraniem Towarzystwa Bibliynego Rossyyskiego przekładają się na 5 języków, a mianowicie: na *Rossyysko*— *Nahayski i Kireysko-Tatarski*, *Kałmycki*, *Mongoło-Buratski i Korelski*. Nadto gorliwi przyjaciele towarzystwa w wielu mieyscach postanowili uczynić przysługę zbawienną sąsiadom swoim, nie jednym z nimi mówiącym językiem, dostarczając nauki Słowa Bożego w mowie ich rodowitey, i tak postanowiono w niektórych oddziałach przełożyć Pismo Swięte częściami lub całkowicie a mianowicie Ewangeliją na języki: *Czuwaszski*, *Czeremiski*, *Mordwiński*, *Ostyjacki*, *Wohulski i Samojedski*.

A zatém możemy powinszować sobie, iż w Oyczyźnie naszey są ludzie, są przyjacie Słowa Bożego, którzy nietylko tego pokarmu niebieskiego używają dla siebie; lecz nadto navgorliwiey się starają, aby ta czysta woda życia wiecznego i w serca bliźnich płynęła. Naypierwszym czcicielem i opiekunem Towarzystwa Bibliynego jest Nayprawowiernieyszy *Cesarz Jmść*, nieprzestając zasilać takowego przez wszelkie jakie tylko od niego zależą sposoby. W Moskwie Nayjaśnieyszy *Cesarz* wyznaczył i oddał TowarzystwuBibliynemu dom wygodny, gdzie biblioteka i inne potrzebne Towarzystwa zaprowadzenia mieścić się będą, wyznaczył tamże sklepy dla przedawania xiąg Pisma Swiętego i rozmaite inne potrzeby i wygody Tówarzystwa obmyślił. Błogosławione skutki z upowszechnienia i rozmnożenia xiąg tych zbawiennych dają się czuć już w wielu mieyscach — w wielu narodowych szkołach wprowadzono we zwyczay czytanie Pisma Swiętego przez uczniów, i młodzież dziwnie przywiązuje się do tey Bozkiey nauki.— Woyskowi i żeglarze równą okazują gorliwość do czytania Pisma Swiętego. — Wieśniacy i chłopi nie przestają przesyłać prośb do Komitetu o opatrzenie ich w te Xięgi, a otrzymawszy je z ukontentowaniem czytają sami, lub zgromadzają nieumiejętnych czytać i opowiadają im co się w tych Xięgach zawiera. Słowo Boże leje balsam nadziei w serca zamkniętych w więzieniach i skrępowanych ciężkiemi okowy w podziemnych tarasach, naprowadza na drogę prawdy osadzonych w domach poprawy. — Ożywia serce skołatane trudami i laty i słodką zagrzewa je pociechą, nieci radość w niewinnych i młodych sercach, spokoyność w umierających. Nie ma stanu, nie ma wieku, nie ma krainy zamieszkaney przez rozumne istoty, gdzieby Słowo Boże prawdziwie użytecznem niebyło.

Wielko Brytańskie i inne zagraniczne Towarzystwa Bibliyne w przeciągu czternastu lat wyprzedały i rozdały 891,793 bibliy, i 104,306 exemplarzy nowego testamentu; licząc zaś od początkowego jego nastania rozdało więcey dwoch milionow exemplarzy. Dochod z tego, roku 1814 wynosił 86,979 funtow szterlingow (blizko 1,800,000 rubli), wydatki wynosiły 71,099 funtow szterlingow (1,400,000 rubli).

Wtenczas kiedy główne towarzystwo wielko-brytańskie zaymuje się tak starannie rozszerzeniem i rozdaniem xiąg Pisma Swiętego, w roku przeszłym utworzyło się wiele posiłkowych oddziałów i spółtowarzystw biorących udział w pracach głównego. Należy tu oddać sprawiedliwość płci piękney, zawiązało się albowiem nie mało towarzystw damskich, które staraniem swojém i składkami są niemałą pomocą ogólnemu. Liwerpoolskie Towarzystwo Bibliyne, będące pod przewodnictwem Hrabini *Derbi* z 10 złożone oddziałow w przeciągu trzech miesięcy zebrało 7292 osoby, które przyjęły imiona członkow, rozdało 1338 exemplarzy Pisma Swiętego i zebrało 970 funtow szterlingow. W rozmaitych portach i na rozmaitych okrętach zawiązały się towarzystwa morskie, zawiązało się także Towarzystwo morskie kupieckie pod przewodnictwem Lorda-Mera londyńskiego, przedsiębiorące dla 120,000 maytkow dostarczyć xiąg pisma Swiętego.

We Francyi Towarzystwa Bibliyne zawiązane zostały w *Paryżu*, *Montobanie*, *Tulużie*, *Latour* i *Strażburgu*.

We Włoszech nowy testament wydany przez P. *Martin*, wyszedł w Turyniu i Neapolu i dostarcza się w różne mieysca osobom potrzebującym jego.

Towarzystwa Bibliyne w Szwaycaryi wzrastają coraz w mocy i gorliwości.

Towarzystwo Bibliyne niderlandskie czyni pomyślne postępy. Między innemi przygotowało wielką edycyą nowego testamentu w języku malayskim, arabskiemi głoskami do użycia osad hollenderskich w Indyjach wschodnich. Teraz zaś zatrudniają się wylaniem tablic stereotypem w języku hollenderskim.

Gorliwość Towarzystw Bibliynych w Niemczech nietylko nie stygnie, lecz owszem coraz bardziey się powiększa i rośnie. Wiele nowych Towarzystw w roku przeszłym i ninieyszym przybyło.

W Dreznie zawiązało się Towarzystwo Bibliyne damskie, do którego należy wiele osób wysokiey dostoyności. Potrzeby Pisma Swiętego w rozmaitych krajach są bardzo znaczne, niedawno rozdano w Niemczech 40,000 exemplarzow nowego testamentu w języku niemieckim przekładania *Leandra von Esse*. Ten gorliwy przyjaciel Pisma Swiętego może bydź uważany za całe Towarzystwo Bibliyne.

Duńskie Towarzystwo Bibliyne otrzymało znaczne posiłki i wsparcia, od Króla swojego. W Kopenhadze wydaje się także Pismo Swięte i Nowy Testament w języku kreolskim do użycia Negrów w osadach duńskich na Ost-Indyyskich wyspach. To towarzystwo wsparte zostało licznemi nowo zawiązanemi oddziałami. Król darował także znaczną summę i islandskiemu Towarzystwu.

Starania i trudy Towarzystwa Bibliynego szwedzkiego pomyślnym nagradzają się skutkiem.

Nakoniec zbawienne światło objawionego Słowa Bożego znalazło drogę i do morza śródziemnego. Zawiązane Towarzystwo Bibliyne na wyspie Malcie daleko się rozgałęzia i czyni nadzieje, że i inne wyspy tegoż morza oblane wodami, połączą się do dzieła spólnego, i rozleją świętą naukę po nayodleglejszych brzegach Azyi. A tak światło nauki niebieskiey płynie na powrót w te krainy, z których wytoczyło naypierwsze jasności swojey promienie.

Dalszy ciąg zaczętego w Nrze 80 Kur. Lit. Postanowienia Rady Państwa o summach lokowanych w Izbach Powszechney Opieki.

Summy zaś wchodzące do urzędów sądowych, wymienione szczegółowie w Ukazie Rządzącego Senatu, dnia 31 maja, 1806 roku, jako to: appelacyyne za przenos spraw, wchodzące na okup majątków, ewikcyyne w sprawach sporowych, partykularne, wexlowe, i tym podobne, do szczególnych osób należące, pod takowe urządzenie podciąganemi bydź nie powinny, i dla tego postanawia się:

1) Wypełnienie w całey mocy takowych Rządzącego Senatu Ukazow, 31 maja 1806 roku, ponowić do wszystkich urzędów, to jest, ażeby wszystkie gubernijalne rzą-

dy, izby skarbowe i w powszechności urzędy sądowe odsyłały takowe summy do izb powszechney opieki; a te pobierając dla siebie procenta od summ takowych (rozumie się, chociażby te summy wniesione były w bankowych biletach), aż póki władze, które je przysłały, zwrótu ich żądać nie będą, a mają je wracać natychmiast po odebraniu odezwy względem ich zwrócenia; jeżeli zaś za odebraniem takowey odezwy o powrót summ, w Izbie powszechney opieki pieniędzy gotowych nie będzie, wtenczas od dnia otrzymania odezwy dla odesłania dokąd należy napowrót summ żądanych, odsyłać na zaspokojenie tego, komu one należą, pochodzące od nich procenta po 5 od sta, podług rozrachunku.

2) Razem z tém potwierdzić prawidło przepisane do wszystkich władz, ukazami rządzącego Senatu, 22 stycznia, 1810, ażeby wydatki w przesyłaniu sum takowych pocztą do Izb powszechney opieki, liczone były na koszt Izb, z przyczyny, że one pobierają od tych summ całkowite procenta dla siebie; wracając zaś takowe summy, jeżeli wypadnie przesyłać je pocztą; takowe wydatki powinni ci na siebie przyymować, do kogo summy należą.

3) Wydatki na przesyłanie pocztą summ wymienionych w 1, 2, 3, 4, i 5 paragrafach, w obu tych razach liczyć na rachunek tych, do kogo należą summy.

4) Ponieważ w St. Petersburskiey gubernii, od roku 1808 strzymane jest wysyłanie do Izby powszechney opieki summ wymienionych w ukazach 31 maja, 1806 roku, oprócz appelacyynych; przy wznowieniu zatém i dla tey gubernii ukazów 21 maja, 1806, wszystkie władze obowiązanemi byłyby, same summy, jeżeli się w gotowiznie znaydują, albo bilety bankow Państwa, i składowey kassy, niezwłócznie oddadzą i na przyszłość oddawać do Izby powszechney opieki, która, do wezwania o ich powrót, pierwsze odeszle do składowey kassy, na piąty procent dla siebie, a za bilety również 5 procentów dla siebie pobierać będzie.

5) Za biletami bankow Państwa pożyczkowego albo handlowego, teraz będącemi, równie jak i za biletami tychże bankow, które w następnym czasie będą przysyłane, tak tu, jako też w Moskwie i innych miastach, summy przesyłać do składowey kassy na ten koniec, ażeby przez nią już płacone były dla Izby powszechney opieki od tych summ po pięć procentow, a szósty od pomienionych summ procent, zostawuje się dla składowey kassy. (*c. d. p.*)

Wolno drukować. Ignacy Reszka Komit. Cenz. Czł.— w Wilnie w Drukarni Redakcyi pism peryodycznych.

O g ł o s z e n i a.

1 Na skutek rozkazu Główno-dowodzacego 2gą Armią, Intendencya tey armii ogłasza: iż na dostawę prowiantu dla woysk od dnia 1 julii 1819 do 1go julii 1820 roku, w obwodzie Bessarabskim i w części gubernii Chersońskiey, do magazynow nabrzeżnych: Chersońskiego, Berysowskiego, Nikołajewskiego, Oczakowskiego, Odesskiego, Obopolskiego, Tiraspolskiego i Dubosaskiego do wszystkich wogólności magazynow, tak i w części albo osobno do każdego mają się odbywać targi w obwodzie Bessarabskiego Rządu, i w Chersonskiey skarbowey Izbie, teraznieyszego roku dnia 10, 13 i 16 miesiąca decembra, i przetargi dnia 20, 21 i 22 tegoż miesiąca.

Na takowe terminy wzywają się życzący dla targow z pewnemi i dostatecznemi ewikcyami, które będą przyjęte na zabespieczenie piątey części podradu; a dla zabespieczenia zadatkowey summy, podług jey ilości; prócz ogólnych od szlachty dostarczeń, które pozostają na samey ufności.

Ilość potrzebnego prowiantu, jak wiele do którego magazynu, i warunki będą objawione przy targach. Poprzédniczo zaś Intendencya imieniem Główno-Dowodzącego, zapewnia akuratność opłaty w terminach, przyjęcie bez żadney zwłoki dostawy, i oddalenie wszelkiego rodzaju trudności. Jenerał Intendent 2giey armii M. Zukowski.

---

1. Jaśnie Wielmożny zastepujący mieysce Cywilnego Gubernatora Sądu Głównego Litewsko-Wileńskiego 1 Departamentu Prezydent Bieliński, zaleceniem w dniu 15 przeszłego miesiąca 7bra pod N. 7,747 Radzie Mieyskiey Wileńskiey danym; wypuścić w jednoroczną arendowną tenutę młyn funduszowy mieski po Ogiński czyli po Wojewodzki zwany na Zarzeczu sytuowany dopiero w administracyi Rady Mieskiey naydujący się, przez publiczną licytacyą; i wyzwać życzących wziąć ony od Miasta w arędę teyże Radzie zadeterminować raczył; skutkiem jakowego zalecenia Rada Mieska Wileńska naznaczywszy trzy termina do wyrażoney licytacyi na Ratuszu w Radzie mieyskiey odbywać się mającey, jakoto: pierwszy w dniu 21, drugi w dniu 23 i trzeci ostateczny w dniu 25 idącego miesiąca 8bra, przez ninieysze ogłoszenie w Gazecie Kuryera Litewskiego trzykrotnie zamieszczające się, podając do powszechney wiadomości wzywa: ażeby życzący wziąść w arędę jednoroczną od Miasta pomieniony młyn Mieyski po Ogiński czyli po Wojewodzki zwany na termina powyżey wyrażone, i do licytacyi naznaczone, z dostatecznemi dowodami na pewność dotrzymania kontraktu od Miasta wydać się mającego; do Rady na Ratusz przybywać raczyli. Datt na Ratuszu Wileńskim w Radzie Miasta Wilna roku 1818 miesiąca 8bra 8 dnia.

Onufry Orłowski Prezydent M. Wilna.

---

1. Jakow Piotrowicz Jakowlow Kom. 12 klassy ma na mnie dokument obligacyyny na summę 25,000 rubli assygnacyynych, jakoby w roku 1809 maja 9 dnia dattowany; jakowey summy ja nigdy niebrałem i rzeczonego obligu nie podpisywałem, za którym dopiero do Ziemstwa Powiatu Trockiego zostałem pozwany — Zatém póki między nami nie nastąpi oczewista sprawa, iżby nikt takowego obligu, przelewem dla własnego bezpieczeństwa nienabywał, ostrzegam.

Jan Henryk Mayzer.

---

1. Sąd Taxatorko-Exdywizorski remissą Sądu Głównego Mińskiego 2go departamentu, dla usatysfakcyonowania wierzycieli JW. Leona Osztorpa Pułkownika woysk polskich i Komandora ustanowiony, w terminie przez remissę zakreślonym, to jest w dniu 10 7bra; ad fundum majętności Dukory w Mińskiey Gubernii, Ihumeńskim powiecie leżącey zjechawszy, po ufundowaniu juryzdykcyi, i po ułatwieniu właściwych pierwszemu zjazdowi czynności, na zjazd powtórny, dla ostatecznego sprawy konkursowey ukończenia, dzień 13 9bra roku teraź. idącego przeznaczył. Na jakowy termin przez ninieyszą awizacyą wzywa do stanności wszystkich JWWch i WWch kredytorow, oraz wszelkiego tytułu pretensorow JW. Pułkownika Osztorpa, dla usprawiedliwienia dopominkow sub amissione rei, niemniey debitorow tegoż JW. Osztorpa pod wskazaniem summ na nich poszukujących się. Datt 1818 7bra 14 dnia.

Stanisław Swiętorzecki Ziem. Pttu Wiley. Prezydent i Exdywizor. Jozafat Iwanowski Ziem. Pttu Miń. Pisarz, Exdywizor. Józef Stecewicz P. Z. P. Borys. Exdyw.

---

1. Na skutek Ukazu Rządu Guber. Littgo Wil. w dniu 28 7bra 1818 roku za Nrem 17077 niżey podpisanemu do wypełnienia danego, zawiadamiam, iż pokoje, gdzie teraz zarządzający Kommissią Kommisoryatskę JW. Puciata mieszka, ze stayniami, wozowniami, sklepami podziemnemi i dalszemi wygodami w domie Alexandra Sluckiego w mieście Wilnie na Zarzeczu położonym, oraz przy tymże domie browary gorzałczany i piwny z spichrzami, stayniami, powieciami, lodownią i dalszą budownią; jako to kuznią z miedzią i dalszym naczyniem browarnym na rok jeden lub półrocznie od dnia 29 7bra idącego roku w arędę z publiczney licytacyi więcey dającemu wypuszczać się będzie, na jakową licytacyą w tymże domie Sluckiego odbywać się mającą, naznaczają się terminy: pierwszy dnia 15, drugi dnia 17 i trzeci dnia 18 8bra 1818 roku. Pisan roku 1818 9 8bra.

Mikołay Pomarnacki Sędzia Z. Will.

---

1 JPan D. S. Schlesinger posiadający doskonale poprawną Kaligrafiję w językach: łacińskim, francuzkim, niemieckim, rossyyskim i polskim, piszący i mający przygotowane do zbycia wzory charakterow równające się we wszystkiem angielskiemu sztychowi, chce się zatrudnić obowiązkiem dawania lekcyi wymienionego przedmiotu. Posiada także sztukę rysowania desseni z jak naydelikatnieyszém wypracowaniem odcieniowania części w tychże desseniach dzisiay używanych: przytém pisanie not i exekwowanie innych, słowem wszystkich takich robót, któreby ręki prawdziwie usposobioney do naśladowania sztychów w charakterach angielskich wymagały, naylatwieyszą i do wysokiego stapnia posuniona posiada zdolność. — Na mocy dlugiey a surowey pracy i

praktyki na które lat kilka szczególnie i umyślnie łożył, śmie pochlebiać sobie z upewnieniem każdego, że bez zawodu uczyni zadość powołaniu swemu. Powziąść o nim można wiadomość w domie Krzyżanowskiego pod N. 22 na ulicy Subocz.

1 Sąd Ziemski Pttu Wileńskiego, w skutek ukazu Sądu Głównego Wileńskiego 2go Departamentu w roku 1817 miesiąca julii 28 dnia otrzymanego, do rozbioru konkursowey sprawy na zamiar usatysfakcyonowania Kredytorow i Pretensorow do majątku szpitalney Kommissyi Rejenta Józefa Doroszki i jego zeszley żony, stosujących pretensye przystąpiwszy; na żądanie stawających dopiero Kredytorow, w celu użyczenia czasu dla należnego do sprawy przygotowania się i uwiadomienia dalszych jeszcze niestawających Kredytorow, Sądy swoje na sprawę ninieyszą na dzień 31 idącego miesiąca 8bra teraz. roku odwołać zatecił. Izby przeto, w następnym przypadnieniu sprawy ciż Kredytorowie i Pretensorowie przed Sądem ninieyszym ze wszelką gotowością stawali i pretensye swoje objawili sub amissione zastrzega. Działo się w mieście Wilnie 1818 roku miesiąca oktobra 9 dnia.

Ludwik Wołłowicz Sędzia Ziemski Wileński.

1. Wyrokiem Sądowym zobowiązano sub paenis, niżey tu podpisanego umieścić w gazecie Kurvera Litewskiego w przeciągu dwóch tygodni od datty 8bra 10, po trzykrotnie w trzech numerach teyże gazety, następnie po sobie idących, to uwiadomienie. Iż po zmarłey w roku teraźnieyszym Tekli Hryniewickiey Wojewodzicowey Lubelskiey, wszelki pozostały sprzęt, ruchomości, garderoba, memble, pojazdy, żywioły; na satysfakcyą Wierzycieli zmarłey Sąd Grodzk. Pttu Lidzkiego, licytacyą zadeterminował, jakowa w mieście Lidzie w tymże Sądzie dnia pierwszego miesiąca decembra roku teraźnieyszego odbywać się będzie w celu domierzenia Kredytorom przez Sąd rozdziału pieniędzy. Spełniam przeto dany mnie obowiązek, podając ninieysze uwiadomienie do gazety Kuryera Littskiego i one podpisuję. Dat w mieście Lidzie roku 1818 miesiąca 8bra 10 dnia.

Woyciech Narbutt b. Marsz. Pttu Lidzk.

Ogłoszenia po raz drugi i trzeci.

M. F.
Litewsko-Wileńska Izba Skarbowa.
Expedycya Izby.
Oktobra 4 dnia 1818 roku. Nr 5606.

Do Redakcyi Kuryera Litewskiego.

W ukazie Rządzącego Senatu d. 30 apryla 1816 roku, do tuteyszego gubernialnego Rządu nadesłanym, a do tuteyszey Skarbowey Izby w kopii kommunikowanym, trzecim punktem przepisano: izby ocenkę domow opierać nie inaczey, jak na obliczeniu niepalnego materyału, jakoto: żelaza i cegły, dodając do tego porównanie jeszcze w dodatku korzyści mieyscowego położenia, i przychod otrzymywany z domu. Niektórzy zaś podradczycy i dostawnicy podają domy na ewikcyą, za świadectwem Głównego Sądu 2go Departamentu, wydanym bez tych objaśnień; więc żeby, przy targach odbywających się w tuteyszey Izbie Skarbowey na podrady i dostawki, życzący licytować przedstawiali do Izby na domy świadectwa, z wyszczególnieniem w nich wszystkich wiadomości, w Ukazie Rządzącego Senatu dnia 30 aprylа 1816 roku przepisanych; i że Izba Skarbowa bez takowey wiadomości, ewikcyy na domy przyymować, i do podradow dopuszczać niebędzie, otem kommunikuje pomienioney redakcyi, dla wydrukowania trzykrotnego w Kuryerze Litewskim.

Sowietnik Listowski. Sekretarz Sielezniew.

2. Od Rządu gubernijalnego Wileńskiego ogłasza się: iż w Wileńskiey Skarbowey Izbie, będzie odbywać się przedaż wywalonego w skarbowych lasach, gubernii wileńskiey, od przeszłey burzy, na budowle drzewa 176.786 sztuk, i drew 1,093 kubicznych sążni; po wyłączeniu z nich przypadającey ilości do wydania w zamianę porębu z drzewa rosnącego w zadzierżawionych majątkach skarbowych; a zatym życzący bydź uczestnikiem w nabyciu drzewa i drew, zechcą jawić się z dostatecznemi ewikcyami do Izby Skarbowey na terminy: pierwszy dnia 23, drugi 25, a trzeci ostateczny 28 miesiąca teraź. oktobra. Dnia 3 oktobra 1818 roku.

Sowietnik Wincenty Ławrynowicz.
Sekretarz Kazimierz Nowicki.

2. Od Rządu gubernijalnego Litewsko-Wileńskiego ogłasza się: iż znalezione w domu kupca Alexandra Słuckiego, znaydującym się w mieście Wilnie, na przedmieściu Zarzeczu, przy wzięciu onego w administracyą skarbową, na satysfakcyą odkupnych niedopłat, na tymże Słuckim w miastach St. Petersburskiey i Pskowskiey gubernii zaległych, i dalszych należności, odzież rekrucką, jako to: płaszczow szarych 578, mundurow szarych 575, czarnych 78, białych 6; reytuzow szarych 550, czarnych 70, białych 14; rańcow 640; furażerek 220; zawijek 380; i halsztukow 400; która odzież oceniona rubli 871 kop. 86 assygn.; takoż rożnego gatunku meblow, ocenionych rubli 2.449 assygn.; Rząd ten na mocy Imiennego Naywyższego ukazu, dnia 13 aprylа 1799, Rządzącemu Senatowi danego, na zaspokojenie tychże zaległości, postanowił przedać więcey dającemu; a zatem życzący nabydź takowe rekruckie rzeczy i meble, zechcą jawić się do tuteyszego gubernijalnego Rządu na dzień 21 miesiąca januaryi następującego 1819 roku, od którego przedaż naznacza się. Oktobra 3 dnia 1818 roku.

Sowietnik Ławrynowicz.
Sekretarz Nowicki.

2 Rząd Obwodu Białostockiego, w skutek swojego postanowienia oświadcza ninieyszym, iż Obwodu Białostockiego w powiecie Sokolskim znayduje się wakans na powiatowego Skarbnego, którem ma przeznaczoney etatem roczney pensyi srebrem rubli 425 i osobno na Buchhaltera, kancellarzystę i expensa Kancellaryyskie, rocznie srebrem rubli 600. Życzący zatém i kwalifikujący się do tego obowiązku osoby, z świadectwami o swey służbie i kondaicie, mający przy tem za sobą kaucye na 5000 rubli srebrnych, lub też parąki na 100 duszach męzkiey płci włościan dziedzicznych, raczą się stawić jak nayspieszniey w Rządzie Białostockim osobiście, lub też przysłać z mieysca teraznieyszego pobytu swoje odezwy. 8bra 2 dnia 1818 roku.

Sowietnik Janiewicz Janiewski.
Sekretarz Ludwik Lachowicz.

2. Członkowie Kommitetu Likwidacyynego dla okalkulowania byłych członkow Kommissyi Kwaterniczey Wileńskiey ustanowionego; stosownie do uprzedniego swojego postanowienia dla zebrania kwitow z Kommissyi Kwaterniczey od roku 1813 wydawanych i odkrycia nadużyciow byłych członkow oney, podzielili między sobą na równe części miasto następnie: Tomasz Uniastowski Sędzia Sądu Głównego i kawaler w części 1szey, cyrkuły 1szy, 2gi i 3ci, Kolleski Assessor Ignacy Woynicz w części 1szey cyrkuł 4ty i w części 2giey cyrkuły 1szy i 2gi; Karol Wagner w części 2giey cyrkuły 3ci i 4ty i w części 3ciey cyrkuł 1szy i Stanisław Kulikowski Szambelan b. Dworu Polskiego. w części 3ciey cyrkuły 2gi, 3ci i 4ty. Ażeby zaś wiadomo było Obywatelom domy w mieście Wilnie posiadającym, gdzie który Członek czynność swą będzie odbywał, Kommitet postanowił umieścić trzykrotną awizacyą w gazecie Kuryera Litewskiego. 1818 roku mca października 5 dnia.

Tomasz Uniastowski Członek Km. Kawaler.
Józef Wiszniewski Sekretarz Komitetu.

2. Sąd Taxatorsko-Exdywizorski w skutek dekretu Sądu Gł. Littgo Wileń. departamentu 2go do majętności Lantworowa w Pcie Trockim leżącey, dziedzictwa W. Gabryela Hryniewicza Sędzica Ziem. Trockiego debitora massy i siostr jego na usatysfakcyonowanie wierzycieli w poniższym komplecie zebrany, po ułatwieniu czynności pierwszemu terminowi właściwey; komportacyą na wszystkich stronach do kancellaryi Ziem. Trockiey z cztero-niedzielną persystencyą na dzień 21 8bra, akta z tradycyynym posseorem na dzień 29 9bra w majętności Lantworowie, oraz zjazd powtórny Sądu swojego na dzień 2 xbra idącego 1818 roku do teyże majętności Lantworowa dekretem przeznaczył. W jakowym terminie Sąd taxatorsko-exdywizorski bez żadnych dalszych odkładow dzieło ku ostatecznemu rozbiorowi weźmie. Izby zatym wszyscy wierzyciele i pretensorowie, tak Antoniego oyca jakoteż Gabryela syna jego Hryniewiczów pod obawą zapisać się mającey amissyi stawali: ostrzega. Dan w Lantworowie 1818 roku mca 8bra 5 dnia.

Antoni Kociełł Sędzia Ziem. Pttu Zawil. Prezydujący. Adam Strawiński Pisarz Ziem. Trocki Exdywizor.
Adam Dauksza Sędzia Grodz. Wileń Exdywizor.

2. Sąd Taxatorsko-Exdywizorski na satysfakcyą wierzycieli W. Tadeusza Nowomieyskiego Podsędka b. Ziem. Ihumeńskiego przeznaczony, w mieście Mińsku agitujący się, mając w uwadze iż pierwszo-zjazdowym wyrokiem tego Sądu naznaczoną została w majętności Pereszewie w Po-

wiecie Ihumeń. jakoteż folwarku Kubiłlach w Wileyskim Pcie położonych Inwentacya, na dopełnieniu jakowey W. Jan Kudzinowicz Podsędek Ihumeński i W. Ignacy Kijakowski Pisarz Ziem. Wileyski byli przeznaczeni, i ponieważ powodem jednego śmierci, jak drugiego choroby, pomieniona inwentacya załatwioną gdy niezostała, przeto Sąd exdywizorski w dniu 20 7bra teraźnieyszego roku w zupełnym komplecie do miasta Mińska zebrany, przez wyrok swóy na zaskutecznienie pomienioney inwentacyi, i odbycie między stronami wzajemnych aktow, WW. Franciszka Górskiego Mińskiego i Felicyana Moszyńskiego Ihumeńskiego Podsędka Ziem. do majętności Pereszewa w Ihumeńskim Pcie położoney na dzień 14 nowembra, a W. Józefa Stacewicza Podsędka Borysowskiego do folwarku Kubielow na dzień 24 oktobra idącego roku przeznaczył, do jakowey inwentacyi i odbycia aktow, aby strony na zapowiedziane termina ze wszelką gotowością stawały sub paenis zapowiedział, niemniey o terminie ostatecznego zjazdu, który w dniu 25 februar. przyszłego 1819 roku do miasta Mińska przeznaczonym został, aby też strony ścielące swoje dopominki do funduszu Podsędka W. Nowomieyskiego wiedziały, i z przyzwoitą gotowością na udeterminowany czas jawili się, pod utratą rzeczy, ostrzegając ninieyszą awizacyą dla potrzykrotnego w gazecie Kuryera Litewskiego opublikowania czyni. Działo się w Mińsku roku 1818 septembra 21 dnia.

Józef Stecewicz P. Z. P. B. Prezyd. Exdyw.
Franciszek Górski Podsędek Ziem. Miński Ex.
Felicyan Moszyński Podsędek Ihum. Exdyw:
o Zgodności z Protokułem dekretowym świadczę Antoni Jodko Exdywizor. Rejent.

---

2. Excerpt oświadczenia z Protokułu Kommissyi do urządzenia interessow Radziwiłłowskich ustanowioney wypisanego, w dacie poniżey wyrażoney zaniesionego, stronie potrzebujący jest wydan.

Roku tysiąc ośmset ośmnastego miesiąca oktobra pierwszego dnia. Niżey podpisany jako Prokurator massy JO. Xiężn. Stefanii Radziwiłłówny, czynię następnie wespół z manifestem oświadczenie; iż Ukazem Nayjaśnieyszego Monarchy dnia dwódziestego czwartego februaryi tysiąc ośmset czternastego roku w Chaumontt *podpisanym, dobra massy prawu ordynacyi sukcessyyney uległe, na prożbę JO. Xięcia Antoniego Radziwiłła wielko-rządcy Poznańskiego, orderow kawalera oddane we władanie tegoż JOXcia, uległy razem rozpoznaniu wieloliczn ych sporow też naturę, dóbr dotykających przez słowa tegoż Monarszego Ukazu. „Prawne następstwo na pozostałe po rzeczonym Xciu Do„miniku Radziwille ordynacye etc. utwierdzić na Xięcia An„toniego Radziwiłła, zostawując jednakże prawnym pre„tendentom, jeśliby się jacy okazali, możność rozprawienia „się z nim porządkiem prawami przepisanym etc. dla roz„patrzenia i powzięcia wiadomości o długach obciążają„cych ten majątek, tak spadkowy, jako i z ordynacyi zło„żony, i dla obrócenia ich tam, gdzie one podług prawa „zastosowane bydź powinny etc. Ustanowić osobną Kom„missyą.“ JO. Xiążę Antoni Radziwiłł wielkorządca Poznański przystępując do władania dóbr sporowi powyżey okazanemu uległych, zajął i znaczną część dóbr massy spadkowi naturalney sukcesyi właściwą i zadysputował kredytorom satysfakcyą; o co tak z instancyi massy jako i wierzycieli w Sądzie osobney Kommissyi rozwiniony process jeszcze ostatecznym niejest rozwiązany wyrokiem, do czasu którego, posiadanie dóbr zajętych nie może bydź za ostatecznie uważane a skutkiem tego JOświecony Xiążę Antoni Radziwiłł wielkorządca Poznański nie jest mocnym żadnych stanowić na dobra w sporze będące donacyow, ani onych na długoletnie zawodzić possesye, biorąc za nie zgóry opłaty i wyniszczać lasow; Prokurator poszukując strat massy, obok dowodzenia kredytorskiego z majątku Ordynacyi, uległego pełney satysfakcyi długom, i gdy jest uwiadomiony, że JO. Xiążę Antoni Radziwiłł wielkorządca Poznański nie mając żadnego dalszego w tym kraju majątku na dobra w sporze będące czyni donacye i one w długoletnie zawodzi possesye, i wyniszcza lasy; przymuszony takowe manifestować akta, ostrzegając wszystkich wchodzących w podobne na krzywdę massy umowy, iż sami sobie straty własne przypisać będą musieli. U tego oświadczenia podpis aktora tak się wyraża: Michał Zaleski Prokurator massy.*

Za zgodność z protokułem świadczę Józef Doboszyński Akto. Reg. Kommissyi Radziwiłłowskiey.

---

3. Z rozkazu JEGO IMPERATORSKIEY MOŚCI.
Wypis z Xiąg Ziemskich Powiatu Żytomierskiego.

Roku tysiąc ośmset ośmnastego miesiąca września siedmnastego dnia. Przed aktami Ziemskiemi Powiatu Żytomierskiego i przedemną Józefem Dolnerem Rejentem przysięgłym akt tychże, stawając osobiście JO. Xiążę Alexander Radziwiłł, Kapitan Gwardyi Polskiey, Kawaler, naprzeciw zapisanemu przez JOX. Michała Puzyny byłego Marszałka Powiatu Mińskiego orderu świętego Stanisława Kawalera w aktach Mińskich oświadczeniu następnie odpowiada: na coż się zdało obżałowanemu Xięciu Puzynie zawiadamiać Publiczność, że był mężem JO. Xiężniczki Barbary Radziwiłłowny, kiedy ta śmiercią swoją niezostawując dzieci już zatarła ślady szczęśliwego kiedyś pobytu Xięcia Puzyny, na coż się podobnie przyda obżałowanemu Xięciu Puzynie przyznawać do wziętego od zmarłey Barbary z Xiążąt Radziwiłłow Xiężney Puzyniney dokumentu na jey majątek, kiedy takie dzieło nic innego nieoznacza, jak tylko chęć korzystania z obcey własności, na coż wreszcie donosić publiczności, że jest sukcessorem do pościgu majątku po zmartym Xięciu Mateuszu Radziwille pozostałego, kiedy taka okoliczność logicznie myślących nie zainteressuje, i kiedy nie tak łatwo jest przekonać wpływające osoby do prawey sukcessyi o należeniu i obżałowanemu spadku po zmarłym Xięciu Mateuszu, jak imaginacyą swoją w tytule oświadczenia opisać, na coż następnie uwodzić się nadzieją wzięcia jakieykolwiek cząstki z majątku zmarłego Xięcia Mateusza, kiedy ta ludziom tylko łatwowiernym awantaż przynosić zwykła, i tą koleją, na coż się przyda obżałowanego Xięcia Puzyny troskliwość w ostrzeżeniu obywateli chcących czynić układy o dobra po zmarłym Xięciu Mateuszu Radziwille spadłe, kiedy w podobnym względzie obżałowanemu Xięciu Puzynie mającemu wyjednany od żony dokument, po którey i tak cały fundusz zabrał, na rzecz tę jakiey nie była właścicielką, i do jakiey nie mogła, tak jak inni pretensorowie mieć nie mogą prawa, nikt w probacyi należenia w niewłaściwym stopniu sukcessyi naśladować tegoż Xięcia Puzyny nie będzie, i na nadziei, azali przez taki sposob nie uzyszcze majątku, formować processa nie zdeterminuje się. Niech zatem daruje JO. Xiążę Puzyna, co wdając się w niedorzeczne pisma pod tytułem oświadzenie, nie jednego z mających ochotę odczytywania gazet próżną zajął ciekawością opisywanego dla siebie i w odstępnym porządku od przepisu prawa dla drugich spadku, któren dla tego chyba wróconey kolei z obżałowanym Xięciem Dominikiem Radziwiłłem, i dalszemi tegoż nazwiska, obżałowany Xiążę Puzyna stać powinien, że jest sąsiadem Xięcia Radziwiłła, jak przeto taki stopień sukcessyi obżałowanego Xięcia Puzyny, i dalszych z takieyże generacyi przychodzących do sukcessyi naymniey nie zastrasza prawych sukcessorow zmarłego Xięcia Mateusza Radziwiłła, tak że zbocznie szukającym nieraz wspomnionego spadku w każdym Sądzie przy dowodach da się odpowiedź tym oświadczeniem ogłasza się i takowe oświadczenie podając do akt podpisuję: Alexander Xiążę Radziwiłł. mp. *z których xiąg i ten wypis pod pieczęcią Ziemską Powiatu Żytomierskiego jest wydany. Pisany w mieście Jego Imperatorskiey Mości Żytomierzu.*

Józef Dolner .R Z.

---

3. Roku tysiąc ośmset ośmnastego mca 7bra dwódziestego czwartego dnia, w skutek remissy Sądu Gł. Litt. Wileńskiego wremiennego departamentu w roku 1808 junii 15 dnia i własnych wyrokow w roku tymże mca 8bra 1 dnia i 1818 mca aprila 20 dnia zakroczonych, oraz awizacyi przez Kuryera Litewskiego, pod tąż datą spełnioney, Sąd Exdywizorski w majątku Antoniszkach na rozdział pomiędzy wierzycieli zeszłego Kwinty Pisarza Ziemskiego Brasław. przeznaczonego exystujący, przez niniejszą powtórną awizacyą tychże JWWch i WWch wierzycieli zawiadamia: iż dnia 10 mca 8bra roku idącego oczewiście wezmie do namowy a ztąd że na niezajawione pretensye stosownie, do przepisow powyższey remissy, amissyą zapisze i na debitorach do zwiększenia massy powołanych wykazane summy etiam pod ich niestanność rekognoskować zmuszony będzie. Podpisy urzędnikow w Protokule następne. Kazimierz Alexandrowicz Pisarz Ziemski Brasławski prezydujący Exdywizor. Bonifacy Wincza Sędzia Grodz. Brasław. Exdywizor. Piotr Kiełpsz Sędzia Grodzki Wiłkomierski Exdywizor.

Zgodno z Protokułem Sądu Exdywizor. Rejent Kazimierz Hryniewicz.

---

3 W nocy z dnia 3 na 4 oktobra w Wilnie z ulicy bernardynskiego z domu Prałata Kontryma zginął, czyli też skradzionym został Baran Hiszpański Merynos bez rogow zupełnie ciały z długim ogonem i delikatną wcale wełną oraz inney postaci od zwyczaynych tuteyszych, jakoto głowy dużey, i wzrostu znacznie większego, a że to jest rzecz amatorska przeto uprasza się jeżeliby ktokolwiek takowego przejął lub gdzie widział, czy też może u kogo przypadkowie znayduje się aby raczył zawiadomić do Wilenskiey mieyskiey Policyi lub do samego Policmeystra.

P. Szłykow.

PRZEŁOZENIE INTERESSU

WJPani Róży z Andrzéykowiczów Strawińskiéy Prezydentowéy Ziem: Slonim: w Osobie własnéy i Potomstwa swego.

w Sprawie

z W. Maurycym Strawińskim Prezydentem Ziem: Słonimskim Mężem i Jego Kredytorami, oraz różnemi Pretensorami.

Krytycznym Męża swojego sytuacyi położeniem W. Róża z Andrzéykowiczów Strawińska dotknięta, ile dzielić musi razem swoje cierpienie, tyle w razie poddania się Jego pod Taxę i Exdywizyą na usatysfakcyonowanie różnych Pretensorów, przemawiać za własnym losem i swego Potomstwa, ma nie przełamane pobudki.

Prawodawstwo chcąc mieć ocalony fundusz wnioskowy, każdéy żony idącéy w Panieńskim stanie w zamęście w Artykule 1. z Rozdziału 5. ostrzegło: że biorąc Mąż po Żenie wniosek od Jéy Rodziców w gotowych pieniędzach, obowiązany z Reformą, drugie tyle na wszelkich swoich dobrach opisać i ubeśpieczyć, a wyprawę bez Reformy na tymże swym Majątku przez Ewikcyą oparć, Dokument Reformacyjny na rzecz Żony Jéy Rodzicom, lub Krewnym wydać i przyznać, a w zdarzeniu niemożności, natychmiast przyznania, w czasie następnym toż samo dopełnić, z tém ostrzeżeniem: że jeźli Majątek Męża leżący, nie jest odpowiedni wnioskowi Żony, tedy należy za one kupić Imienie, i na nim posag i wyprawę, tymże porządkiem zapewnić.

W stosunku do téy Ustawy W. Maurycy Strawiński Prezydent Ziemski Słonimski, przy zawarciu ślubow Małżeńskich z procedującą W. Różą z Andrzéykowiczów Strawińską, od Jéy Rodziców JWW. Tadeusza i Bogumiły Andrzéykowiczów Prezydentów Sądu Głównego 2go Departamentu Gubernii Grodzieńskiéy, biorąc na posag złłch 100,000. w gotowiznie, i złłch 25,000. w wyprawie, Dokumentem przedślubnym *w Roku 1806. dnia 17. 8bra* wydanym, takową summę porządkiem powyższą Ustawą oznaczonym, na Dobrach swoich Dziedzicznych Nakryszki, Mirowszczyzna; Sierotowszczyzna i Porzecze zwanych, w Powiecie Słonimskim sytuowanych, pod Dożywociem swéy

A Matki

Matki będących, z Reformą ubespieczyć, i na to formalny Zapis we wszelkiéy do Prawa stosówności i do nastałéy umowy zgodności, wydać i przed Aktami przyznać zaręczył. — *w Dowodzie składa się Dokument Assekuracyyny przez JW. Tadeusza Andrzeykowicza Kollegskiego Sowietnika i W. Strawińskiego podpisany.*

Następnie W. Prezydent Strawiński nabywszy wiecznością naywięcéy za posag Żony Majętność Rzepnicze, w Powiecie Słonimskim sytuowaną, zawarł z procedującą W. Różą Strawińską Dokument na przeżycie — przez który wszelkich Dóbr nabytych i Oyczystych leżących i summownych, Żonę swoją W. Strawińskę po swéy śmierci uczynił Aktorką i Dziedziczką, a w razie pozostania w życiu Potomstwa, tylko Dożywotniczką — excypując dla siebie do wolnego szafunku tylko złłch 40,000. że jednak w czasie pożycia takowe Dobra i ogulne Majątki, wspólnie z Żoną mają bydź rządzone, i intraty używane, ostrzegł i zawarował.

Wzajemnie W. Róża Strawińska pod równemiż warunkami, summę wnioskową, Reformacyyną, i wyprawną złłch 225,000. Mężowi swemu zapisała i po swéy śmierci, Aktorem onego uczyniła.

1808. 7bra 23. dnia widzieć Dokument na przeżycie, między WW. Strawińskiemi zawarty, i w Aktach Ziemskich Słonimskich tegoż Roku 8bra 24. dnia przyznany.

Mocą zatym takowych Zapisów, formą Prawa Krajowego sprawionych, W. Róża Strawińska pod życiem swego Męża połowy intrat z wszelkiego generalnie Majątku przychodzących, jest niesprzeczoną Aktorką i Possesorką; wieczność zaś tychże Dóbr i summ gotowych, do kogo należeć może, przyszły czas rostrzygnie i zdecyduje.

W moment przeto oświadczenia Taxy i Exdywizyi przez W. Prezydenta Strawińskiego, procedująca W. Strawińska ma słuszne powody, mówiąc za ważnością sobie służących Zapisów, dopomnieć się razem onych exekucyi.

Żadna bowiem Ustawa podobnego rodzaju Zapisów, naruszać niedozwala — owszem Statut w Artykule 1. z Rozdziału 7. toż Konstytucya 1588. Roku przyznane Dokumenta i wszelkiego rodzaju opisy, naypierwiéy konsyderować zalecają.

Oprócz tego, naybardziey prawodawstwo ubespieczaiąc pewność wnioskow, tyle czuyne było: że Maiątek Męża zapisami dla żony wydanemi, okryty, od wszelkiey uwolniło odpowiedzi — Przez słowa w Ar: 17. z Roz: 5.

„ Ustawujemy: iż ktokolwiek opisawszy oprawę żenie swo-
„ iey, na którym jmieniu swym, ten tego Jmienia swego
„ nikomu jnszemu nijakim prawem zawodzić niemoże,
„ chociayby i pozwolenie od żony na piśmie miał, i po-
„ kazował bez oczewistego przed Urzędem zeznania
„ jey — A urząd też każdy na takim wianownym Jmie-

„ niu

„ niu nikomu odprawy nijakiey, za występek i winę
„ Męża jey, czynić niema — *Czytać Statut*

Jasna tey ustawy reguła gotowym iest dla W. Strawinskiey wyrokiem: że ona od skutkow zapisu sobie służącego oddaloną, i wyzutą być niemoże, że więc połowa Majątku W. Prezyd: Strawinskiego i z niey przychodzące wszelkiego rodzaju jntraty, jako zapisami żony onerowane i jey władaniu oddane, pod rozdział na satysfakcyą iego długow iść niemogą, i przy Aktorstwie W. Strawińskiey pozostać się muszą.

Przy mocy zapisow obstaiąc, miałaby W. Strawinska powody prawne całkowicie zaprzeczyć Exdywizyi; bo wszystkie generalnie Dobra Mężowskie, jey zapisami są zaięte i osłonione byćby musiały — Lecz pobudzona pomocą Jnteressowi Męża, podobnego nieprzynosi żądania — Mowi tylko za całością swego wniosku, i reformy, którey naruszyć, i niczym nadwątlić bez wyraźnego samey Aktorki zezwolenia i Urzędowego zrzeczenia, niepodobna i nie iest wolno.

§.

Nadto prócz powyższych Zapisow jest jeszcze W. Róża Strawińska do 40,000. złłch Polich ręczną swego Męża Kredytorką; summę tę z udziału nayłaskawszych swoich Rodzicow i Familij odzierżawszy, w moment nagłości Męża swego interessow w jego ręku lokowała — *Widzieć Obligi* —

Kredyt takowy zwłaszcza od Żony wzięty, z myśli Praw Krajowych równie niemylney oczekiwać musi satysfakcyi z funduszow pewnych Męża — tey więc łącznie z dalszemi Pretensorami dopominać się W. Róża Strawińska ma niesprzeczoną wolność. —

W przyiściu zatym teraznieyszym, gdy Sąd Głny z powództwa W. Prezydenta Strawińskiego ma uznawać Taxę i Exdywizyą jego Maiątku — Przy odwołaniu się przeto do Prawa Krajowego W. Prez: Strawińska przynosi prozby następne:

1mo: Approbaty zapisow od Męża sobie służących, a tą koleją zachowania W. Strawińskę przy nienaruszenności Posessyi ogólnych Dóbr, Zapisami onerowanych, i tym samym z pod Taxy i Exdywizyi za długi W. Strawińskiego, tychże Dóbr wyłączenia. 2do: W regułach Sądowi Exdywizor: przepisać się mających, zastrzeżenia, iżby oddzielając dla W. Róży Strawińskiey jey należną schedę, we wszelkich dobrociach strzegł się Sąd Exdywizor: szachownic — 3tio: iżby tenże Sąd Exdywizorski zostawił W. Strawińskę przy Administracyi ogólnych Dóbr jey Męża, jako Aktorkę i w nay większey części Pretensorkę. — 4to: Zawarowania, iżby nikt z Pretensorow W. Prezyd: Stra-

wińskiego

wińskiego do żadnego Sądu W. Strawińskiey pod winami Ewokacyinemi nie pociągał — i tym końcem wyjęcia ze wszystkich Juryzdykcyow z W. Strawińską ustanowionych processow — Wreszcie przepisania dalszych reguł do Prawa stosownych, i za expensa procederowe z teraznieyszego przyiścia złłch 1,000. dla W. Róży Strawińskiey sądzenia. —

W dalszych prożbach Pozew.

Pisał Eysymont.